

ҚАУІПСІЗДІК

Көліктегі өрттен сақ болыңыз!

Автокөлік бүгінде күнделікті тұрмысымыздың ажырамас бөлігіне айналды. Алайда темір тұлпардың техникалық жағдайына немқұрайлы қарау кей жағдайда үлкен қауіпке ұрындыруы мүмкін. Соның бірі – автокөлікте өрттің шығуы. Мұндай жағдайда жалын санаулы минуттардың ішінде көлікті түгел шарпып, адам өмірі мен денсаулығына, мүлікке елеулі зиян келтіруі ықтимал.

Көліктегі өрттің жиі кездесетін себептерінің бірі — электр сымдарының ақауы. Оқшаулауы зақымдалған немесе дұрыс жалғанбаған сымдар қысқа тұйықталуға әкелуі мүмкін. Бұдан бөлек, жанармай жүйесіндегі ақаулар, жанармай немесе майдың ағуы, қозғалтқыштың шамадан тыс қызуы да қауіп тудырады. Сондықтан әр

жүргізуші көлігінің техникалық жағдайын тұрақты бақылауда ұстағаны жөн. Әсіресе, электр жүйесі мен аккумулятордың, жанармай және май құбырларының қалыпты жұмыс істеп тұрғанына назар аудару қажет. Сондай-ақ қолдан жасалған немесе сапасы күмәнді электр құрылғыларын көлікке орнатудан аулақ болған дұрыс. Қауіпсіздіктің тағы бір маңызды

шарты — автокөлікте жарамды өрт сөндіргіштің болуы. Ол жүргізушіге қолжетімді жерде орналасып, жарамдылық мерзімі уақытылы тексеріліп тұруы тиіс. Себебі, өрттің алғашқы сәтінде дұрыс қолданылған өрт сөндіргіш жалынның таралуына жол бермей, үлкен шығынның алдын алуы мүмкін. Егер жол үстінде капот астынан түтін шыққаны байқалса, ең алдымен көлікті қауіпсіз жерге тоқтатып, қозғалтқышты өшіріп, жолаушыларды сыртқа шығару қажет. Жағдай қауіпсіз болған жағдайда ғана өрт сөндіргішті пайдаланып, жалынды бастапқы кезеңінде ауыздықтауға әрекет жасауға болады. Ал өрт күшейіп бара жатса, көлікке жақындамай, қауіпсіз қашықтыққа шығып, 101 немесе 112 нөміріне дереу хабарласқан жөн.

Сонымен қатар көлік ішінде темекі шегуден, тез тұтанатын заттарды салонда немесе қозғалтқыш бөлігіне жақын жерде қалдырудан сақ болған жөн. Автокөлікті жөндеу барысында да өрт қауіпсіздігі талаптарын қатаң сақтау қажет. Автокөліктегі өрттің алдын алу — ең алдымен жүргізушінің жауапкершілігі. Көліктің техникалық жағдайын дер кезінде тексеру, өрт сөндіргішті үнемі дайын ұстау және қарапайым қауіпсіздік талаптарын орындау арқылы көптеген төтенше жағдайдың алдын алуға болады. Сондықтан жолға шығарда темір тұлпардың жағдайына мән беріп, қауіпсіздікке салғырт қарамаған абзал.

Төтенше жағдайлар бөлімі

ДЕНСАУЛЫҚ

Тұмаудан сақтанудың тиімді жолы

Күз келіп, күн салқындай бастаған шақта жігіт респираторлық вирустық инфекциялар мен тұмаудың таралу қаупі де арта түседі. Сондықтан эпидемиялық маусым қарсаңында аурудың алдын алу жолдарын біліп, денсаулыққа жауапкершілікпен қараудың маңызы зор. Әсіресе, тұмауды қарапайым суық тиюмен шатастырмай, оның вирустық инфекциялық ауру екенін ескерген жөн.

АУРУ ҚАЛАЙ ЖҰҒАДЫ?

Тұмау — тыныс алу жүйесін зақымдайтын жігіт вирустық инфекция. Оны салқын тиюдің өзі емес, тұмау вирусы тудырады. Медициналық тұрғыдан тұмау вирустарының А, В және С түрлері белгілі. Олардың басты ерекшеліктерінің бірі — өзгергіштігі. Вирустың қасиеттері өзгеріп отыратындықтан адам ағзасының иммунитеті жүйесі әр эпидемиялық маусымда онымен қайта күресуге мәжбүр болады.

Инфекцияның негізгі көзі — тұмаумен ауырған адам. Вирус көбіне ауа-тамшы жолы арқылы таралады. Науқас жөтелгенде, түшкіргенде немесе сөйлескенде тыныс жолдарынан бөлінген ұсақ тамшылар ауаға тарап, айналасындағы адамдарға жұғуы мүмкін. Сонымен қатар вирус түскен қол мен заттар арқылы да таралу қаупі бар. Сондықтан жеке бас гигиенасын сақтау, әсіресе, қолды сабынмен жиі әрі мұқият жуу — қарапайым болғанымен, аурудың алдын алуда маңызды шаралардың бірі.

Тұмаудың жасырын кезеңінен кейін ауру көбіне кенеттен басталады. Дене қызуы көтеріліп, қалтырау, әлсіздік, бас және бұшық ет ауруы байқалады. Мұрын бітеліп, тамақ жыбырлауы, түшкіру, құрғақ жөтел пайда болуы мүмкін. Кей жағдайда дене қызуы 40 градусқа дейін көтеріледі. Осындай белгілер байқалған кезде ауруды аяқтан өткізуге немесе өз бетінше ем қабылдауға болмайды. Науқастың үйде қалып, өзгелермен қарым-қатынасын шектеуі инфекцияның әрі қарай таралуына тосқауыл болады. Ал денсаулық жағдайы нашарлаған жағдайда міндетті түрде медициналық

көмекке жүгінген дұрыс.

ЕҢ ТИІМДІ ҚОРҒАНЫС – ВАКЦИНАЦИЯ

Тұмауға жеңіл-желпі қарауға болмайды. Оның негізгі қаупі — аурудан кейін туындауы ықтимал асқынулар. Әсіресе, балалар, егде жастағы азаматтар, жүкті әйелдер және созылмалы аурулары бар адамдар үшін тұмаудың ауыр өту қаупі жоғары. Тұмаудың асқынуы бронхит пен пневмонияға әкелуі мүмкін. Аурудан кейін жөтелдің ұзақ уақыт басылмауы, қақырық бөлінуі, дене қызуының қайта көтерілуі және жалпы жағдайдың нашарлауы дәрігерге жүгінуге себеп болуы тиіс. Сирек жағдайда жүйке жүйесіне байланысты ауыр асқынулар да кездесуі мүмкін. Сондықтан тұмауды дер кезінде анықтап, дәрігердің нұсқауына сәйкес ем қабылдау аса маңызды.

Аурудың алдын алудағы негізгі медициналық шаралардың бірі — вакцинация. Тұмауға қарсы еkle ағада инфекцияға қарсы иммунитет қорғаныстың қалыптасуына ықпал етеді. Ол ауруды жұқтыру қаупін төмендетумен қатар адам тұмаумен ауырған жағдайда оның ауыр өтуі мен асқыну ықтималдығын азайтуға көмектеседі. Тұмау вирустарының өзгеріп отыруына байланысты вакцинаның құрамы әр эпидемиялық маусымға сәйкес жаңартылады. Сондықтан тұмауға қарсы екпені жыл сайын алу ұсынылады.

Вакцинация — әсіресе, балалар, 65 жастан асқан адамдар, жүкті әйелдер, созылмалы аурулары бар адамдар, медицина қызметкерлері, сондай-ақ балалармен және халықпен тығыз қарым-қатынаста жұмыс

істейтін азаматтар үшін маңызды. Қазақстанда тұмауға қарсы иммунитет науқаны эпидемиялық маусым қарсаңында жүргізіледі. Сондықтан тұрғындардың екпені уақытылы алып, аурудың алдын алуға мән бергені жөн.

ҚАРАПАЙЫМ САҚТЫҚ – ДЕНСАУЛЫҚ КЕПІЛІ

Вакцинациямен қатар күнделікті профилактикалық шараларды да естен шығармаған дұрыс. Қолды сабынмен жиі жуу, үй-жайларды тұрақты желдету және ылғалды тазалау, адамдар көп жиналатын орындарда сақтық шараларын ұстану, жөтелгенде немесе түшкіргенде ауыз бен мұрынды жабу инфекцияның таралу қаупін азайтады.

Сондай-ақ дұрыс тамақтану, дене белсенділігі, жеткілікті тынығу мен ұйқы және жалпы салауатты өмір салты ағзаның қалыпты жұмыс істеуіне көмектеседі. Ала ауру белгілері байқалған жағдайда жұмысқа немесе қоғамдық орындарға бармай, медициналық көмекке жүгінген жөн.

Тұмау — кең таралғанымен, асқынған жағдайда денсаулыққа елеулі қауіп төндіретін инфекциялық ауру. Сондықтан күз бен қыс мезгілінде үрейге бой алдырудың қажеті жоқ, керісінше алдын алу шараларына жауапкершілікпен қарау маңызды. Уақытылы вакцинация, жеке бас гигиенасы және салауатты өмір салты — өз денсаулығымызды ғана емес, айналамыздағы адамдарды да инфекциядан қорғаудың тиімді жолы.

О.ЗИРЕК,

аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының басшысы

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б.В., Қазақстандық филиалы» ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабының талаптарына сәйкес 2026 жылдың 30 қазанында 10 сағат 00 мин. Атырау облысы, Махамбет ауданы, Бейбарыс а.о., Талдықөл ауылының мәдениет үйінде 2027 – 2030 жылдар аралығына қоршаған ортаға әсер етуге рұқсат алуға (ластаушы зат шығарындылардың нормативтік жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасының жобасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының жобасы, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шара жоспарының жобасы) өтінім материалдары бойынша қоғамдық тыңдаулар ашық жиналыс түрінде өтетінін хабарлайды.

Жобалық құжаттама пакетімен Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі сайтында: <https://ndbecology.gov.kz/>, сондай-ақ «Атырау облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» сайтында танысуға болады.

Барлық ескертулер немесе ұсыныстар Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі сайтында, сондай-ақ Атырау қаласы Әйтеке би 77 көшесінде орналасқан «Атырау облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының» 8 (7122) 35 45 59 телефон нөмірі, atr.prigoda@atyrau.gov.kz электрондық пошта арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

Төтенше жағдай немесе шектеу іс-шаралары оның ішінде карантин, әлеуметтік, қаржы және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар кезінде қоғамдық тыңдаулар онлайн режимінде өткізіледі. Белсенді сітеме Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі сайтында және «Атырау облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» сайттарында орналастырылады.

Қосымша ақпаратты мына +7 777 424 85 94 телефон нөмірі бойынша алуға болады.

Жоспарланған қызмет бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері:

ЖАҚ «Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б.В.» Қазақстан филиалы; Мекен-жайы: 090300 Қазақстан Республикасы, Батыс Қазақстан облысы, Ақсай қаласы, Өндірістік аймақ, 81Н-гимарат; БСН: 981141001567;

Электрондық пошта: kpo@kpo.kz

Байланыс телефоны: +77113362262

Мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері:

«ЭКО-Астана НР» ЖШС, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Сығанақ көшесі, 58/1, 10-көсе, Байланыс телефоны: +7 (7172) 330 437, БСН: 060940002386

Электрондық пошта: manager@ecoastana.kz

ОБЪЯВЛЕНИЕ

АОЗТ «КАРАЧАГАНАК ПЕТРОЛИУМ ОПЕРЕЙТИНГ Б.В. КАЗАХСТАН-СКИЙ ФИЛИАЛ», в соответствии с требованиями статьи 96 Экологического кодекса РК, сообщает, что в 10 час 00 мин. 30 октября 2026 года по адресу Атырауская область, Махамбетский район, с.о. Бейбарыс, с. Талдықоль, в Доме культуры состоятся общественные слушания в форме открытого собрания по материалам заявки на получение экологического разрешения на воздействие на период 2027 – 2030 годов (проекты нормативов эмиссий, программа управления отходами, программа экологического контроля, план мероприятий по ООС).

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте Национального банка данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов: <https://ndbecology.gov.kz/>, а также на сайте ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауской области».

Все замечания и/или предложения принимаются не позднее чем за 3 рабочих дня до даты проведения общественных слушаний — через сайт Национального банка данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов, а также по адресу: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауской области» г. Атырау, ул. Әйтеке би, 77, тел.: 8 (7122) 35 45 59, электронная почта: atr.prigoda@atyrau.gov.kz.

В случае введения чрезвычайного положения и ограничительных мероприятий, в том числе карантина, чрезвычайных ситуаций социального, природного и техногенного характера, общественные слушания проводятся на онлайн-режиме. Активная ссылка будет предоставлена на сайте Национального банка данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов и на сайте Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауской области.

Дополнительную информацию можно получить по телефону +7 777 424 85 94.

Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности: Наименование: АОЗТ «Қарағанақ Петролиум Оперейтинг Б.В.» Казахстанский филиал;

Адрес: 090300 Республика Казахстан, Западно-Казахстанская область, г. Ақсай, Промышленная зона, строение 81Н;

БИН: 981141001567;

Электронный адрес: kpo@kpo.kz

Контакты: +77113362262

Реквизиты и контактные данные разработчика документации объектов государственной экологической экспертизы:

ТОО «ЭКО-Астана НР», Республика Казахстан, г. Астана, ул. Сығанақ, 58/1, офис 10, Контакты: +7 (7172) 330 437, БИН:060940002386,

Электронная почта: manager@ecoastana.kz

АЙБЫН

Әскерге бару – азаматтық борыш

Бүгінгі таңда еліміздің барлық өңіріндегідей, біздің ауданымызда да күзгі әскерге шақыру науқаны қызу жүріп жатыр. Отан алдындағы борышты өтеу – әрбір азаматтың конституциялық міндеті ғана емес, сонымен бірге ата-баба аманатына деген адалдықтың, елге деген сүйіспеншілік пен азаматтық жауапкершіліктің көрінісі. Қарулы Күштеріміздің қатарын айбынды да рухты махамбеттік жастармен толықтыру – біздің бөлімнің алдында тұрған ең жауапты міндеттердің бірі.

Қазіргі уақытта Махамбет аудандық қорғаныс істері жөніндегі бөлімі тарапынан әскерге шақыру жасындағы азаматтарды іріктеу, медициналық куәландырудан өткізу және оларды әскери бөлімдерге жөнелту жұмыстары жоспарлы түрде әрі заң талаптарына сай жүргізілуде. Біздің басты мақсатымыз – әскер қатарына денсаулығы мықты ғана емес, моральдық-психологиялық тұрғыдан дайын, білімді әрі жауапкершілігі жоғары жастарды іріктеп алу.

Бүгінгі қазақстандық армия – заманауи техникамен жарақаттанған, сарбаздардың әскери машығын жетілдіріп, азамат ретінде шыңдалуына қажетті жағдай жасалған үлкен тәрбие мектебі. Сонымен қатар қазіргі уақытта мемлекет тарапынан мерзімді әскери қызметін өтеушілерге бірқатар қолдау шаралары қарастырылған. Әскери борышын өтеген жастар үшін жоғары оқу орындарына жеңілдікпен түсу мүмкіндігі, әскери қызмет кезеңінде несие төлемдерін уақытша тоқтата тұру яғни несиелік каникул секілді әлеуметтік жеңілдіктер бар. Мұндай қолдау жастардың алаңсыз әскери қызмет атқарып, Отан алдындағы міндетін абыроймен орындауына мүмкіндік береді.

Әскерге шақырылушы махамбеттік жас азаматтар! Отан қорғау — тек

қару ұстап, шекара күзету ғана емес. Бұл — туған жердің тыныштығын, алаңының амандығын, елдің бейбіт өмірін қорғау. Сондықтан әскерге шақыру қағазын алған әрбір жас бұл міндетке үлкен жауапкершілікпен қарауы тиіс. Әскери өмір сіздерді тәзімділікке, ұйымшылдыққа және тәртіпке үйретеді. Қиындыққа мойымай, кез келген жағдайда дұрыс шешім қабылдауға шыңдайды. Бір сапта жүріп, бір мақсатқа қызмет еткен азаматтар арасында қалыптасатын шынайы достықтың да орны бөлек. Әскер қатарында өткен уақыт жас азаматтың өмірлік тәжірибесін молайтып, оның азаматтық көзқарасының қалыптасуына ықпал етеді.

Ұлдарын ел қорғауға аттандырып отырған ата-аналарға да айтар алысымыз шексіз. Нағыз отаншыл, бағыс азамат тәрбиелегендеріңіз үшін ризашылығымызды білдіреміз. Күзгі шақырылыммен әскер қатарына аттанғалы жатқан барлық жас азаматтарға сәттілік тілеймін! Рухтарыңыз асқақ, қадамдарыңыз нық болсын! Тәуелсіз еліміздің іргесі берік, аспанымыз әрдайым ашық болғай!

Н.НӘСІПҚАЛИЕВ,
аудандық қорғаныс істері жөніндегі бөлімнің бастығы,
подполковник

Қосарал орта мектебінің ұжымы және кәсіподақ ұйымы осы мектептің мұғалімі Нығметова Аймағұлге інісі

НЫГІМБЕТОВ АРМАН ЖАНЖОЛУЫНЫҢ

өмірден өтуіне байланысты отбасына, туған туыстарына көңіл айтады.